

культури. Романтики докорінно змінили ставлення до навколишнього світу, до мистецтва, до творця та його ролі в суспільстві, а головне те, що вони висунули принципово новий погляд на особистість та її проблеми. Вони відмовились від уявлення про незмінні якості і постійну залежність людини від Бога та суспільних обставин, побачили в ній безмежність проявів внутрішнього світу, небачені можливості для самовдосконалення й саморозвитку, і завдяки цьому – одухотворення дійсності.

Список використаної літератури:

1. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії Г. Гейне / Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло : посібник для вчителів / О. М. Ніколенко. – Х. : Веста, 2003. – 176 с.
2. Дмитриев А. С. История зарубежной литературы XIX века / Дмитриев А. С. – М. : Высшая школа, 1991. – 637 с.
3. Німецький романтизм. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pidruchniki.com/12380607> (дата звернення 05.03.2019).
4. Овсянников М. Ф. Эстетическая концепция Шеллинга и немецкий романтизм // Шеллинг Ф. В. Философия искусства / М. Ф. Овсянников. – М. : Мысль, 1966. – С. 19 – 43.
5. Day A. Romanticism / Aidan Day. – London : Routledge, 1996. – 217 p.
6. Izenberg G. N. Impossible individuality : romanticism, revolution, and the origins of modern selfhood, 1787 – 1802 / Gerald N. Izenberg. – Princeton, N.J. ; Oxford : Princeton University Press, 1992. – 356 p.

Науковий керівник: к. пед. н., доцент Кретьова О. І.

А. Труба

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

На сучасному етапі пошуку нового історичного мислення важливу роль відіграє історична пам'ять. Звертаючись до минулого за досвідом, письменники все частіше відчують потребу його переосмислити з метою конструювання теперішнього та майбутнього. Відтак, політика пам'яті завжди спрямована на створення синтезу теперішнього з минулим [1, 143; 3; 5]. Феномену історичної пам'яті присвячений значний корпус наукових праць як в соціологічному, так і в літературознавчому дискурсах [2, 6, 8], проте зв'язок історичної пам'яті з формуванням національної ідентичності у художній літературі залишається поза увагою дослідників. Мета цієї розвідки полягає у визначенні ролі історичної пам'яті у процесі формування національної ідентичності у художній літературі.

На думку дослідниці Н.Яковенко, історична пам'ять є фундаментом національної ідентичності, при цьому історична пам'ять нації постійно змінюється, відтак кожна нова ситуація неминуче тягне за собою корекцію цієї пам'яті, а відповідно – національної ідентичності її носіїв [2]. Дослідник М.Козловець доводить, що історична пам'ять як невід'ємна складова ідентифікації особистості, соціальної групи чи нації є не лише сумою знань, а постає потужним джерелом ретрансляції історичного досвіду [3]. Концепт історична пам'ять постає як похідний від таких попередніх концептів-означень як колективна, соціальна та культурна пам'ять. На думку Л.Репіної, це сукупність наукових знань та масових уявлень соціуму про спільне минуле, один з вимірів індивідуальної та колективної пам'яті, це пам'ять про історичне минуле чи його символічна репрезентація. Типом історичної пам'яті виступає національна пам'ять [5, 49–62].

Сучасні письменники особливо прискіпливо вдивляються в минуле, а механізми пам'яті стають одним із найважливіших предметів зображення у їхніх творах [4; 7]. У творчості канадського письменника Дугласа Коупленда спостерігається фокус на переосмисленні історії та історичного минулого наприкінці ХХ століття. Так, персонажі його першого роману «Покоління Ікс» переповідають чимало історій, зібравшись у пустелі. У їхніх історіях на перший план виходять саме дати певних історичних подій. Персонажі прагнуть переглянути

травмуючу подію з метою створення нової версії минулого, яка б відображала їх індивідуальну й національну ідентичність. Особливістю таких оповідей про минуле є зміщення уваги на «периферійні події та агенти», тобто надання слова суб'єктам історії, раніше позбавлених його. Голос тих, хто довгий час мовчав, про події, які залишалися поза увагою, свідчить про прагнення персонажів заявити про себе та усвідомити власну сутність, іншими словами, ствердити індивідуальну та національну ідентичність.

Таким чином, сучасна художня література стає тлом формування національної ідентичності через особливе зображення історичних подій та переосмислення персонажами історичного минулого. Історична пам'ять зазнає певної трансформації у свідомості персонажів, даючи їм можливість включити до історії ті факти і події, які довгий час були забуті, та перемістити їх з периферії до центру.

Література:

1. Грінченко. Г. Г. Схід/ Захід. Випуск 13–14. Спеціальне видання [1]
2. Готра О. Б. *Intermagum*// історія, політика, культура. – 2015. № 15. – С. 143.
3. Яковенко Н.М. Нова доба – нові підручники. Про потребу дискусії над підручниками з історії України // <http://www.novadoba.org.ua/data/metod/yakovenko.rtf>.
4. Козловець М. А. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. – 558 с.
5. Масненко В. В. Історична пам'ять як основа формування національної свідомості // Український історичний журнал. – 2002. – № 5. – С. 49–62
6. Репина Л. П. Память и историописание //История и память: историческая культура Европы до начала нового времени / Ред. Л. П. Репина. - М.: Кругъ, 2006.-С. 19-46.
7. Ковтун Н. М. Історична пам'ять у контексті становлення національної ідентичності зб. матеріалів / за заг. ред. Сауха П. Ю.– Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2011. – С. 133-135.
8. Готра О. Б. *Intermagum*// історія, політика, культура. – 2015. № 15. – С. 151.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Заїковська О. М.